

ВІДГУК

Офіційного опонента дисертаційну роботу
БАРИНГОЛЬЦА Сергія Михайловича
«Система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері
інформаційних технологій»,
подану до захисту у разову спеціалізовану вчену раду
на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»,
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами,
планами, темами

Темпи розвитку сучасної світової економіки, а також зміни зовнішнього середовища внаслідок технологічних, політичних, економічних та інших факторів, вимагають від підприємств формування ефективної конкурентної стратегії для збереження та посилення своїх конкурентних позицій на ринку. В умовах України ці фактори набувають ще більшої актуальності.

Система управління конкурентними перевагами підприємства є одним з інструментів такої стратегії. Безпосередній зв'язок конкурентних переваг з ключовими факторами успіху в конкретній галузі та необхідність врахування особливостей роботи підприємств, обумовлює актуальність розгляду теми конкурентних переваг з урахуванням галузевої специфіки.

Враховуючи важливість галузі інформаційних технологій для економіки України, а також бурхливий розвиток застосування ІТ практично в усіх сферах нашого життя, вважаю тему дисертації «Система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій», актуальною, та такою, яка має важливе теоретичне та практичне значення.

Дисертаційна робота виконана відповідно до тематичних планів наукових досліджень Міжрегіональної Академії управління персоналом за темою: «Удосконалення управління бізнес-процесами на підприємствах»

(номер державної реєстрації – 0121U000270), що також підтверджує актуальність проведених автором досліджень. Здобувачем була розроблена модель та методика оцінки конкурентних переваг підприємств системних інтеграторів та проведене вдосконалення організаційно-управлінських аспектів впровадження системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій.

Основні положення дисертації, їх обґрунтованість та достовірність

Основні наукові положення дисертації викладені автором в трьох розділах.

В першому розділі «Теоретико-методичні основи управління конкурентними перевагами» автором розглянуті основні теоретичні положення та категоріальний апарат сучасної теорії конкурентних переваг та їх застосування для підприємств системних інтеграторів галузі інформаційних технологій. Визначено три основні компоненти конкурентних переваг, які забезпечують підприємству системному інтегратору стійкі конкурентні позиції при виконанні проектів, на основі чого запропоновано авторське визначення поняття конкурентних переваг підприємства системного інтегратора. На основі розглянутих теоретичних підходів, побудована схема дослідження та формування системи управління конкурентними перевагами для підприємств системних інтеграторів галузі ІТ.

В другому розділі «Дослідження конкурентних переваг підприємств в галузі інформаційних технологій» визначена сутність та особливості роботи системного інтегратора та проведена класифікація таких підприємств. В роботі проведене дослідження ринку системної інтеграції України за моделлю п'яти сил конкуренції М. Портера та розроблено ланцюжок створення вартості для підприємств системних інтеграторів. Автором проведено дослідження та аналіз конкурентних переваг підприємств системних інтеграторів на основі розгляду трьох типів проектів, які охоплюють різні показники продуктової та галузевої спрямованості.

В третьому розділі «Розробка системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій» автором запропонована та описана система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій. В рамках розгляду організаційно-управлінських аспектів впровадження системи управління конкурентними перевагами, в роботі запропонована матриця відповідальності за моделлю RACI, а також розглянутий приклад впровадження запропонованої системи управління конкурентними перевагами на одному з підприємств системних інтеграторів.

Дисертаційне дослідження має належний ступінь наукової обґрунтованості та достовірності. Робота ґрунтується на аналізі значної кількості наукових публікацій в сфері економіки, управління та інформаційних технологій. Дослідницька складова роботи побудована на використанні актуальних даних галузевих досліджень та показників діяльності підприємств. Автором застосовані сучасні методи наукових досліджень та прийоми обробки економічної та статистичної інформації.

Новизна наукових положень дисертації

Запропоновані автором в роботі наукові положення характеризуються належним рівнем наукової новизни та відповідають меті та завданням дослідження. Серед них варто виділити:

удосконалено:

- підхід по інтегральній оцінці конкурентних переваг підприємств системних інтеграторів на основі трьох компонентів та застосування такого підходу на основі врахування особливостей діяльності підприємств системних інтеграторів;

дістало подальшого розвитку:

- визначення поняття «конкурентної переваги» для підприємства системного інтегратора на основі зазначеного вище підходу;

- система показників, які описують рівень конкурентних переваг за різними функціональними сферами діяльності підприємств в сфері інформаційних технологій та забезпечують основу для формування системи управління конкурентними перевагами.

Зазначені наукові положення відображають авторський підхід щодо вирішення окремих завдань в контексті розв'язання науково-теоретичних та практичних проблем розробки системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій.

Значення роботи для науки і практики та шляхи використання результатів дослідження

Наукове значення роботи полягає у здійсненні теоретичних узагальнень та новому вирішенні наукової проблеми дослідження системи управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій.

Окремі положення дисертаційної роботи доведено до рівня практичних рекомендацій, які впроваджуються на підприємствах галузі інформаційних технологій та в учбовому процесі освітніх закладів.

Зокрема, результати дослідження щодо структури та показників ринку системної інтеграції України та аналізу конкурентних переваг підприємств системних інтеграторів на прикладі продуктових та галузевих кейсів використані в діяльності Іноземного підприємства «ЛОГІН» (довідка від 24.06.2025 №2406.251), а результати дослідження щодо ланцюжка створення вартості для підприємств ринку системної інтеграції та модель оцінки конкурентних переваг для підприємств системних інтеграторів галузі інформаційних технологій застосовуються Приватним підприємством «ПРОНЕТ» (довідка від 22.10.2024 №58).

Модель та методика оцінки конкурентних переваг підприємств та елементи організаційно-управлінських аспектів впровадження системи управління конкурентними перевагами підприємств використовуються в

навчальному процесі Міжрегіональної Академії управління персоналом(довідка від 27.06.2025№2378).

Оцінка оформлення дисертаційної роботи та викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Дисертаційна робота Барингольца С.М. є науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.). Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний, висновки достатньою мірою розкриті та обгрунтовані, робота має завершений характер.

Основні положення та результати дослідження опубліковано автором у 7 наукових працях, з яких: 4 - статті у наукових фахових виданнях України (в т.ч. 1 – у виданні, що входить до міжнародних наукометричних баз); 3 – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг становить 1,96 друк. арк.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертація та представлені наукові праці, де висвітлено основні наукові результати дисертаційного дослідження, не містять порушень академічної доброчесності, зокрема академічного плагіату, фабрикації, а також фальсифікації.

Зауваження щодо змісту дисертації та дискусійні положення

Відзначаючи змістовність та наукову цінність проведеного дослідження, обгрунтованість основних положень, висновків і рекомендацій, доцільно, водночас, звернути увагу на окремі дискусійні положення:

1. В розділі 1.1 (стор. 35) зазначено, що для системного інтегратора

в галузі ІТ конкурентні переваги підприємства слід розглядати у прив'язці до конкретного проекту. Чи не звужує такий підхід розуміння конкурентних переваг для зазначених підприємств?

2. В розділі 2.1 (стор. 88), розглядаючи основні тренди сучасного ринку системної інтеграції в Україні, було б доцільно пов'язати їх зі світовими трендами.

3. При дослідженні факторів конкурентних переваг підприємств (розділ 2.3.3, стор. 117) використовується обмежений набір показників. Чим це обумовлене?

4. Розглядаючи інформаційне забезпечення системи управління конкурентними перевагами (таблиця 3.1, стор. 153), варто доповнити його аналізом того, для яких етапів та елементів системи управління конкурентними перевагами використовуються зазначені типи інформації та даних.

5. Цікаво було би більш детально дослідити в роботі європейський та світовий досвід впровадження запропонованих в роботі підходів щодо управління конкурентними перевагами підприємств системних інтеграторів галузі ІТ.

Надані зауваження та рекомендації не знижують теоретичного та практичного значення авторських розробок і, відповідно, не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи Барингольца С.М., оскільки вони носять дискусійний характер та обумовлюють потребу у проведенні дисертантом подальших наукових досліджень за цією проблематикою.

Загальний висновок

1. Дисертаційна робота Барингольца Сергія Михайловича на тему «Система управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій» є самостійним науковим дослідженням автора та розкриває актуальну наукову проблематику. Вона містить обґрунтовані теоретичні, науково-методологічні засади та практичні пропозиції щодо

управління конкурентними перевагами підприємства у сфері інформаційних технологій.

2. Враховуючи цінність отриманих автором наукових результатів, їх новизну та практичну значимість, а також важливість теоретичних та методологічних положень та висновків, сформульованих в роботі, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Барингольца Сергія Михайловича відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р. та №507 від 03.05.2024) щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а її автор - Баринголец Сергій Михайлович – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний опонент,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Олександр ЮРЧЕНКО

